

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2014 r.,

sprawy L. M.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 lipca 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 22 marca 2013 r.

p o s t a n o w i ł

I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. Obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2013 r., Sąd Okręgowy w S. skazał L. M. za popełnienie siedmiu przestępstw, w tym jednego wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu, w odniesieniu do każdego z czynów przypisanych oskarżonemu, naruszenie przepisów prawa procesowego (art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. a także art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 371 § 1 k.p.k. w zw. z art. 384 § 2

k.p.k. i art. 410 k.p.k. – co do czynu z art. 286 § 1 k.k.; art. 443 k.p.k. , art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. oraz art. 424 §1 pkt 1 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 §1 pkt 1 k.p.k. - co do czynu z pkt II; art. 443 k.p.k., art. 424 §1 pkt 1 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 §1 pkt 1 k.p.k. – co do czynu z pkt III; art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. – co do czynu z pkt IV; art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. co do czynów z pkt V-VII i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. co do czynu z pkt VII) oraz poczynienie wadliwych ustaleń faktycznych, jako konsekwencja błędnej oceny dowodów (zarzut taki dotyczył rozstrzygnięć co do czynów z pkt I – IV oraz z pkt VII). Podnosząc te zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconych mu czynów, zaś co do czynów z pkt V i VI uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania; alternatywnie skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w części dotyczącej utrzymania w mocy wyroku skazującego za przestępstwa z pkt 1 (czyn z art. 286 § 1 k.k.) oraz z pkt 4 (czyn na szkodę E. F.), a także co do kary łącznej oraz co do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego, zarzucił mu rażące naruszenie przepisów prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

„1/ przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., poprzez nienależyte rozważenie zarzutu pominięcia przez Sąd Okręgowy zeznań K. K. złożonych w ramach przesłuchania uzupełniającego na rozprawie w dniu 8 grudnia 2011 r. oraz w dniu 21 marca 2012r., oraz oceny zeznań tego świadka, w sytuacji gdy Sąd Apelacyjny uznając podniesiony zarzut za niezasadny poczynił negatywne dla oskarżonego ustalenia, że pokrzywdzony nie zgromadził majątku o wartości 500.000 zł i jest tylko w tym zakresie niewiarygodny, a nie pozostawił tych kwestii dla sądu I instancji do ponownego ustalenia i oceny, co w konsekwencji naruszyło również prawo do obrony oskarżonego,

2/ przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k. w zw. z art 6 k.p.k., poprzez nienależyte rozważenie zarzutu oceny zeznań A. M., w sytuacji gdy Sąd Apelacyjny uznając podniesiony zarzut za niezasadny poczynił negatywne dla oskarżonego ustalenia przyjmując, że obawy świadka przed K. K. były jedynie jej demonstracją procesową okazywaną w interesie oskarżonego, co w konsekwencji naruszyło również prawo do obrony oskarżonego,

3/ przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k, poprzez nienależyte rozważenie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych co do tego, że oskarżony przywłaszczył należące do pokrzywdzonej E. F. pieniądze w kwocie 167.000 zł, w sytuacji gdy Sąd Apelacyjny uznając podniesiony zarzut za niezasadny przyjął wbrew konstatacji Sądu Okręgowego, że świadkowie B. M. i M. H. są niewiarygodni, a także poczynił negatywne dla oskarżonego ustalenia, że świadek W. J. zeznawał, aby chronić oskarżonego, kolegę przed odpowiedzialnością karną, co w konsekwencji naruszyło również prawo do obrony oskarżonego,

4/ przepisów art. 440 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sądu Okręgowego w części obejmującej skazanie za przestępstwo kwalifikowane z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art 294 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (na szkodę K. K.), w sytuacji gdy opis czynu przypisanego oskarżonemu nie zawiera wszystkich ustawowych znamion przestępstwa opisanego w art. 286 § 1 k.k., a tym samym utrzymanie w mocy wadliwego wyroku Sądu Okręgowego było rażąco niesprawiedliwe, a wobec kierunku zaskarżenia, wyrok ten podlegał w tym zakresie zmianie na korzyść oskarżonego.”

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jako oczywiście bezzasadna podlegała oddaleniu w trybie wskazanym w art. 535 § 3 k.p.k. Poza zakresem rozważań musiała znaleźć się kwestia kosztów postępowania odwoławczego, albowiem pomimo wskazywania w części wstępnej kasacji (tzw. petitum), iż kasacja dotyczy także tego rozstrzygnięcia sądu II instancji, to w odniesieniu do tego elementu wyroku sądu

odwoławczego nie postawiono w ogóle zarzutu (art. 536 k.p.k.). Wszystkie zarzuty zawarte w kasacji okazały się chybione i to w stopniu oczywistym.

Ustosunkowując się do pierwszego zarzutu wskazać należy, że sąd II instancji do kwestii zeznań K. K., które pokrzywdzony złożył na rozprawie w dniu 8 grudnia 2011 r. oraz w dniu 21 marca 2012 r. odniósł się na stronie 24v - 25 uzasadnienia wyroku. W tym fragmencie uzasadnienia sąd ten odpowiadając na zarzut apelacji wykazał, odwołując się do materiału dowodowego (zeznania J. L.), że chociaż wypowiedzi K. złożone w czasie rozprawy w tych terminach co do takiej wartości rzeczy są „przesadzone” i z tego powodu, w tym zakresie, nie są wiarygodne, to nie zmienia to oceny pozostałych wypowiedzi K. co do nierozliczenia się skazanego za sprzedaż nieruchomości z ul. S., albowiem ta okoliczność wynika z pozostałych dowodów, szczegółowo omówionych przez sąd I instancji. Trafnie także sąd II instancji wskazał, że nie ma przeszkody, aby zeznaniom świadka w określonym fragmencie dać wiarę, a w innym fragmencie wiarygodności tej odmówić, jeśli w sposób właściwy wykaże się z jakich powodów takie stanowisko zostało zajęte. W dalszej części swojego uzasadnienia sąd ten temu obowiązkowi sprostał. Wykazał bowiem – odwołując się do treści określonego dowodu (zeznania J. L.) – że pokrzywdzony zgromadził spory majątek, a odwołując się do zasad doświadczenia życiowego podniósł, iż nie jest do zaakceptowania twierdzenie, aby pokrzywdzony dysponując kwotą 300.000 zł nie przeznaczył jej na zakup mieszkania, a tylko na zakup dużej ilości ruchomości (str. 25). W kasacji skarżący wskazuje, że taka ocena dowodu była dla skazanego niekorzystna, a to z kolei naruszało dyspozycję art. 434 § 1 k.p.k. i uniemożliwiało jej kwestionowanie w drodze zwykłych środków odwoławczych. Podkreślić należy, że ocena tego dowodu była obowiązkiem sądu II instancji z uwagi na treść zarzutu apelacji, a to nie pozbawiało skarżącego możliwości kwestionowania takiej oceny w toku dalszego postępowania (kasacyjnego). Nie jest więc tak, aby dokonanie przez sąd II instancji oceny dowodu pozbawiało lub ograniczało prawo do obrony skazanego. Rzecz w tym, że w ramach kasacyjnego zarzutu obraży art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. skarżący nie przedstawił jakichkolwiek rzeczowych argumentów, które wykazywałyby na wadliwość oceny sądu II instancji w zakresie zajętego stanowiska. Skarżący w tym zakresie podnosi jedynie, że w takim

układzie, gdy sąd odwoławczy dokonał „negatywnej” oceny dowodu, to powinien uchylić zaskarżony wyrok, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania. Pogląd taki nie znajduje jednak oparcia w przepisach prawa.

Nie sposób zgodzić się z kolejnym zarzutem. Sąd odwoławczy wypełniając obowiązek określony przepisami art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. odniósł się do oceny zeznań A. M., co wynika z uzasadnienia wyroku na stronie 24. Opierając się na zeznaniach L. K. sąd ten wskazał, że na A. M. nie było żadnych nacisków ze strony K., zaś zeznania M. do sprawy niczego nie wniosły. Mając na uwadze chociażby zeznania L. K. sąd II instancji miał pełne prawo dokonać oceny postawy procesowej A. M. Nie doszło zatem do obrazy wskazanych w zarzucie kasacji przepisów prawa procesowego, a twierdzenia skarżącego co do naruszenia art. 6 k.p.k. czy też art. 434 §1 k.p.k. są chybione z tych samych powodów, na które wskazano powyżej.

Podobnie rzecz się przedstawia w zarzucie ujętym w pkt 3. Skarżący konsekwentnie podnosi, że skoro sąd II instancji zaprezentował w uzasadnieniu wyroku negatywne dla interesów procesowych skazanego oceny, odnoszące się do kwestionowanych w apelacji dowodów i ich wiarygodności, to powinien uchylić zaskarżony wyrok, tak, aby umożliwić skazanemu możliwość obrony poprzez kwestionowanie takich ocen. Jak wykazano powyżej pogląd taki jest chybiony. Sąd II instancji w zakresie kwestionowanych dowodów miał pełne prawo dokonać odmiennej ich oceny niż uczynił to sąd I instancji, jeśli w sposób przekonujący, z uwzględnieniem zasad wskazanych w art. 7 k.p.k. wykazał trafność swojego stanowiska. Uzasadnienie wyroku na stronach 32-33 w sposób jednoznaczny dowodzi, że sąd ten dyspozycji tego przepisu nie naruszył. Odwołał się bowiem do sprzeczności w zeznaniach H., treści opinii biegłego a także zeznań B. M., w zestawieniu z konsekwentnymi zeznaniami pokrzywdzonej. W kontekście tej argumentacji miał zatem pełne prawo takiej oceny dokonać, a w kasacji skarżący nie wskazuje, aby ocena ta była niezgodna z logiką, wymową przywołanych dowodów lub niezgodna z zasadami życiowego doświadczenia. Co istotne, a co umknęło skarżącemu, na stronie 34 uzasadnienia wyroku sąd odwoławczy podkreślił, że nawet gdyby pozostać przy tej ocenie, która zaprezentował sąd I

instancji, to nie sposób było uznać argumentów obrony co do tego, iż na stole znajdowało się sto kilkadziesiąt tysięcy złotych; wywody w tym zakresie są bardzo przekonujące. Tak więc ustalenia faktyczne w tym zakresie nie mogły zostać zakwestionowane także przy tej ocenie, której dokonał sąd I instancji.

Ostatni zarzut kasacji jest nieporozumieniem. Czyn przypisany skazanemu zawiera wszystkie ustawowe znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 k.p.k. Znamię wprowadzenia w błąd w opisie przestępstwa ujęte jest poprzez wskazanie, że skazany „oferując K. K. zbycie należącej do niego nieruchomości (...), nadto oferując spłacenie jego długów ustalonych w toku postępowania komorniczego oraz zakup na jego rzecz innej nieruchomości, wprowadził (...) w błąd co do nabycia na jego rzecz innej nieruchomości w ten sposób że: (i tu opisano szczegółowo zachowania skazanego – uw. SN).....nie oferując w zamian K. K. innej nieruchomości i nie przenosząc na niego własności nieruchomości w S.". Wbrew twierdzeniom obrońcy zachowania tak opisane wskazują właśnie na czym polegało wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.